

Aportacions al tràmit d'informació pública del Projecte de decret d'Orientació Educativa

Exposició de motius i proposta de canvis en el redactat dels articles

Juny 2025

COL·LEGI D'EDUCADORES
I EDUCADORS SOCIALS
DE CATALUNYA

SUMARI

INTRODUCCIÓ

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

PROPOSTES DE CANVI EN EL REDACTAT DELS ARTICLES

PREÀMBUL

El Projecte de decret d'Orientació Educativa 2025 s'erigeix com una oportunitat decisiva per consolidar un model d'orientació educativa integrador, equitatiu i adaptat a la complexitat de les realitats socials i educatives actuals. En aquest context, el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya formula una sèrie de propostes i aportacions que tenen per objectiu garantir que el futur decret incorpori una visió holística de l'educació, alineada amb els principis d'inclusió, participació, benestar i justícia social.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

En l'actualitat ja ningú qüestiona que el context socioeconòmic, cultural i familiar que envolta als centres educatius influeix de manera decisiva tant pel que fa als recursos o a l'acompanyament que poden oferir, com pel que fa a propiciar situacions de desavantatges socials com són l'absentisme o l'abandonament escolar, en algunes situacions marcades per les desigualtats.

Aquesta realitat demana que el Projecte de decret d'orientació educativa faci incidència en les relacions amb entitats ciutadanes i educatives, tant d'àmbit públic com privat. Concretament, a l'article 27 sobre la col·laboració amb els agents del territori, ja s'indica la necessària col·laboració amb els agents locals, centrant-se, però, en les administracions (locals, consells comarcals, diputacions...) i empreses. No prenen rellevància **altres agents presents en el territori** que, no pertanyent a les administracions públiques, possibiliten recursos i treball col·laboratiu envers l'orientació educativa, l'abandonament escolar o l'absentisme, com poden ser centres d'educació en el lleure, centres que treballen amb infants i adolescents amb risc social, universitats, etc.

Així mateix, encara que hi apareixen les famílies de l'alumnat com a col·lectiu amb qui establir relacions, queda poc explicitada la necessitat que té la institució escolar de **contemplar la implicació activa de les famílies** en els processos d'orientació educativa i el paper clau que tenen en la lluita contra l'absentisme i l'abandonament escolar.

La incidència de l'orientació educativa en l'àmbit personal i social és un dels pilars del Projecte, però caldria fer més incidència en contemplar l'alumnat com a **ésser social** i tot el que això implica. En aquest sentit, caldria incloure en l'orientació educativa personal i social la **participació responsable** —amb drets i deures a desenvolupar— de l'alumnat en les comunitats en què viu i, més concretament, en la comunitat escolar.

L'educació escolar ha de fugir de plantejaments individualistes i corporativistes i apostar per **la incorporació en els centres d'educació bàsica i postobligatòria de professionals educatius més enllà del professorat**. Cal que tots els professionals dels centres, amb mirada sistèmica i inclusiva, treballin de manera interdisciplinària i col·laborativa per assumir els reptes que plantegen l'absentisme, l'abandonament escolar o l'educació en

general. En el Projecte de decret que ens ocupa, si bé quan es parla dels agents d'orientació educativa en el centre educatiu s'hi incorporen professionals no docents —concretament a l'article 10 sobre l'organització de l'orientació educativa al centre— fent referència al personal d'atenció educativa, no s'explicita quin personal hi està inclòs, quedant diluïdes, en un mateix col·lectiu, les competències professionals que són pròpies de professionals determinats. Tot això, unit al fet que no s'hi indica quins professionals d'atenció educativa faran funcions específiques, ni que tampoc se'ls atribueixen funcions amb responsabilitats —compartides o no— rellevants per a l'orientació educativa, fa que la figura del personal d'atenció educativa, i, en el cas que ens ocupa, de **l'educador/a social, no se signifiqui com a peça necessària i valuosa** en les funcions apuntades en la proposta d'avantprojecte de decret.

De la mateixa manera, la proposta **resulta ambivalent pel que fa a quins professionals treballaran a cada etapa**. Si bé en el punt 1 de l'article 2 sobre l'àmbit d'aplicació, s'explicita que aquest futur decret s'aplica a tot l'alumnat —des de l'etapa de l'educació infantil fins a la finalització dels ensenyaments postobligatoris, així com als i les participants en l'educació de persones adultes—, i en el punt 1 de l'article 10 sobre els agents de l'orientació educativa del centre, s'indiquen quins són els agents de l'orientació educativa, **queda sense especificar quins agents estaran a cada etapa educativa**. Aquesta indefinició és de particular interès en el cas de la figura de **l'educador/a social**, i encara més si és té en consideració que, en la realitat actual (i més concretament en la previsió d'incorporació de professionals als centres educatius), no es contempla l'educador/a social a primària, cicles formatius de grau bàsic, ni educació postobligatòria, etapes on continua demanant-se orientació personal i social, relació amb les famílies o treball en xarxa amb centres i agents educatius i socials de l'entorn, unes funcions per a les quals l'educador/a social té competències específiques.

D'altra banda, cal fer una atenció especial als apartats **Formació professional i ensenyaments de règim especial** (Capítol III, article 17.2.a), i **Educació de persones adultes** (Capítol III, article 17.2.c) on la figura de l'educador/a social, per les seves competències professionals i per les característiques de l'ensenyament, esdevé fonamental, per la qual cosa hauria d'incloure's com a agent d'orientació.

Així mateix, concretament al punt 2 de l'article 18 sobre l'itinerari formatiu de l'alumne/a i el seu seguiment, del Capítol IV. *L'orientació educativa a les diferents etapes educatives*, s'indica:

*2. El Departament d'Educació i Formació Professional establirà el procediment i els instruments, i també els continguts que facin possible el seguiment d'aquest itinerari, i en **determinarà els agents que hi participaran**.*

Tal com indica el Projecte de decret, serà el Departament d'Educació i Formació Professional qui indicarà quins professionals treballaran i en quines etapes. Aquesta indefinició de quins seran els professionals protagonistes no ajuda en l'aposta per una

educació on professionals de l'educació social treballin de manera interdisciplinària i col·laborativa per assumir els reptes que plantegen l'absentisme, l'abandonament escolar o una orientació educativa adaptada a cada alumne; deixa sense rellevància les aportacions del personal educatiu, més concretament les de l'educador/a social, al mateix temps que propicia que en el desplegament del decret puguin influir aspectes no educatius per a l'adjudicació dels i les professionals en cada etapa educativa.

Cal **donar visibilitat a l'educador/a social com a professional educatiu** dins els centres escolars, indicant funcions o responsabilitats que pot assumir en l'àmbit de l'orientació educativa. L'educador/a social té un perfil professional que inclou les competències necessàries per:

- Acompanyar en situacions complexes i atendre la diversitat de l'alumnat i les seves famílies.
- Atendre les desigualtats i la falta d'oportunitats, afavorint-ne el desenvolupament i el progrés sociocultural.
- Acompanyar en el procés de socialització i de desenvolupament personal de l'alumnat.
- Promoure la participació comunitària activa i responsable de l'alumnat, més concretament en l'àmbit escolar.
- Promoure la comprensió de l'entorn, la capacitat d'anàlisi de la realitat i l'esperit crític.
- Fomentar el diàleg, la percepció positiva i el respecte envers la diversitat social, cultural, econòmica, d'origen, de gènere, funcional, etc.
- Prevenir i gestionar situacions de conflicte afavorint i potenciant relacions justes i respectuoses així com la convivència en el centre educatiu, utilitzant la mediació escolar i mesures restauratives.
- Relacionar-se amb la comunitat, les entitats socials i educatives de l'entorn així com amb el teixit social del qual l'escola forma part establint xarxes col·laboratives amb agents externs al centre: serveis de les administracions locals, recursos del territori, entitats, centres i agents educatius, culturals i socials de l'entorn, etc.
- Intervenir en el disseny, el desenvolupament i l'avaluació de projectes, programes i accions educatives en què les competències professionals de l'educador/a social són necessàries.

Es tracta de funcions que es troben en el Projecte de decret i que fan que **l'educador/a social sigui el professional idoni per exercir de referent** per a la prevenció de **l'absentisme i l'abandonament escolar**, i per a l'establiment de **relacions i xarxes educatives** amb centres, entitats, recursos de la comunitat i del territori. De la mateixa manera, és el professional idoni per ser **cotutor/a** en les situacions que així ho demanin i **coordinador/a de coeducació, convivència i benestar** de l'alumnat, tot participant en

l'orientació educativa de l'alumnat en les situacions que ho requereixin. En aquest Projecte, a l'educador/a social només se'l cita una vegada, quan s'indiquen professionals que han de participar en les accions d'orientació educativa (Capítol V, Article 23.4).

En relació amb la proposta que plantejem sobre que l'educador/a social pugui assumir el càrrec de **Coordinador/a de Coeducació, Convivència i Benestar de l'alumnat**, entenem que és una proposta que en el redactat actual no té lloc on incorporar-se, pel que ja s'ha indicat sobre la indefinició que hi ha sobre quins seran els professionals que assumiran funcions i desenvoluparan la seva feina a cada etapa educativa. No obstant això, caldria tenir en consideració aquesta proposta en el **desplegament d'aquest futur decret** ja que les competències professionals de l'educador/a social són **idònies** per assumir aquest càrrec. En l'article 10, s'indiquen les funcions d'aquesta coordinació sobre els agents de l'orientació educativa en el centre educatiu, concretament en el punt 7 sobre les funcions del Coordinador/a de Coeducació, Convivència i Benestar de l'alumnat (Capítol III. *Organització de l'orientació educativa al centre*), funcions totes elles que formen part de les competències professionals de l'educador/a social. Tanmateix, en els articles 20 (*L'orientació educativa i la convivència*), 21 (*L'orientació educativa, la perspectiva de gènere i la perspectiva interseccional, la igualtat i la no-discriminació*) i 22 (*L'orientació educativa i l'erradicació de les violències*), inclosos al Capítol V del Projecte de decret —*L'orientació i els reptes del sistema educatiu*—, tornen a posar de manifest la idoneïtat del perfil professional de l'educador/a social per assumir de manera directa aquestes funcions dins el centre educatiu. Les competències específiques d'aquesta figura la capaciten per intervenir en aquests àmbits de manera eficaç i coherent amb els objectius del decret. L'assumpció d'aquest càrrec permetria a l'educador/a social ser cotutor/a de l'alumnat ja que l'article 2 sobre les funcions del personal docent en relació amb l'orientació educativa —recollides al Capítol V sobre l'orientació i els reptes del sistema educatiu— indica, en el punt b), que, amb caràcter específic, les figures de tutor o tutora, cotutor o cotutora o Coordinador de Coeducació, Convivència i Benestar de l'alumnat poden assumir funcions de l'orientació educativa.

PROPOSTES DE CANVI EN EL REDACTAT DELS ARTICLES

- A. FER MÉS INCIDÈNCIA EN L'ALUMNE COM A ÉSSER SOCIAL, AMB DRETS I DEURES PER PARTICIPAR EN LES COMUNITATS ON PERTANY (ESCOLAR EN PRIMER LLOC). LA DIMENSIÓ PARTICIPATIVA DE L'ALUMNAT ES CONSIDERA ESSENCIAL I FIGURA EN DIVERSOS TEXTOS (INCLOSOS ELS PUBLICATS PER LA GENERALITAT) COM A COMPETÈNCIA BÀSICA DINS L'ÀMBIT PERSONAL I SOCIAL DE L'ALUMNAT.

TEXT PRESENTAT

Article 3. Definicions

...

L'orientació en l'àmbit social: desenvolupa els valors democràtics, inclusiv i de compromís amb el benestar col·lectiu. Inclou el desenvolupament de les relacions respectuoses, assertives, inclosa la dimensió afectiu-sexual, la comunicació dialògica i el desenvolupament d'un clima social acollidor en contextos de formació i educació.

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 3. Definicions

...

L'orientació en l'àmbit social: desenvolupa els valors democràtics, inclusiv i de compromís amb el benestar col·lectiu. Inclou el desenvolupament de les relacions respectuoses, assertives, inclosa la dimensió afectivosexual, la comunicació dialògica i el desenvolupament d'un clima social acollidor en contextos de formació i educació.

Comporta maneres d'intervenció respectuoses i democràtiques per a la participació responsable en les comunitats on pertany

TEXT PRESENTAT

Article 4. Objectius

Els objectius de l'orientació educativa són:

a) Acompanyar l'alumne o alumna i crear les condicions educatives necessàries perquè guanyi autonomia i pugui regular el seu propi aprenentatge i el seu procés de desenvolupament personal.

...

g) Promoure la participació activa de l'alumnat en el seu propi procés de desenvolupament i també la col·laboració en les propostes i dinàmiques de grup.

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 4. Objectius

Els objectius de l'orientació educativa són:

a) Acompanyar l'alumne o alumna i crear les condicions educatives necessàries perquè guanyi autonomia i pugui regular el seu propi aprenentatge i el seu procés de desenvolupament personal **i social.**

...

g) Promoure la participació activa de l'alumnat en el seu propi procés de desenvolupament, **la col·laboració en les propostes i dinàmiques de grup i la participació responsable en les activitats escolars.**

TEXT PRESENTAT

Article 6. Àmbits de l'orientació educativa

L'orientació educativa es desenvolupa en quatre àmbits:

...

b) L'orientació social: té com a objectiu desenvolupar competències socials, afavorint el desenvolupament d'habilitats comunicatives en les relacions amb la resta de persones amb qui interacciona, per a la convivència positiva.

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 6. Àmbits de l'orientació educativa

L'orientació educativa es desenvolupa en quatre àmbits:

...

b) L'orientació social: té com a objectiu desenvolupar competències socials, afavorint el desenvolupament d'habilitats comunicatives en les relacions amb la resta de persones amb qui interacciona, per a la convivència positiva, **així com habilitats per a una participació responsable i respectuosa en els contextos on pertany.**

**B. VISIBILITZAR ELS AGENTS DEL TERRITORI DE L'ÀMBIT LOCAL I COMUNITARI NO PERTANYENT
A LES ADMINISTRACIONS**

TEXT PRESENTAT

Article 27 La col·laboració amb els agents del territori

1. Els centres educatius i els diferents serveis del Departament d'Educació i Formació Professional han d'establir els mecanismes per col·laborar amb els agents locals, particularment amb les diferents àrees dels ajuntaments, dels consells comarcals i de les diputacions que actuïn i tinguin incidència en tots aquells aspectes que puguin millorar l'atenció, acompanyament i seguiment dels itineraris de desenvolupament de l'alumnat.

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 27 La col·laboració amb els agents del territori

1. Els centres educatius i els diferents serveis del Departament d'Educació i Formació Professional han d'establir els mecanismes per col·laborar amb els agents locals **—administracions, entitats socials i culturals, centres d'educació en el lleure, serveis per a infants i adolescents en situació de risc, universitats, entre d'altres—**, particularment amb les diferents àrees dels ajuntaments, dels consells comarcals i de les diputacions que actuïn i tinguin incidència en tots aquells aspectes que puguin millorar l'atenció, acompanyament i seguiment dels itineraris de desenvolupament de l'alumnat.

C. VISIBILITZAR RESPONSABILITATS, FUNCIONS I TASQUES DE L'EDUCADOR/A SOCIAL

En aquest Projecte, només se cita una vegada l'educador/a social: apareix com a professional que participa en l'orientació educativa (punt 4, Article 23. *L'orientació educativa i l'absentisme* del Capítol V. *L'orientació i els reptes del sistema educatiu*). Cal visibilitzar la seva pertinença com a professional en els centres educatius i encara amb més raó si es té en consideració que té competències professionals específiques per ser agent de l'orientació educativa. Un dels llocs on fer-ho és quan s'indiquen quins són els agents de l'orientació educativa.

Des de l'administració educativa, es contempla l'educador/social dins el PAE, i amb aquesta inclusió igual es considera que ja queda clar que ha de participar en l'orientació educativa. La importància, però, de les seves competències professionals per treballar en l'orientació escolar, així com amb tot allò que aquesta orientació comporta en els diferents camps d'acció, demana que es visibilitzi la seva presència (de la mateixa manera que se cita textualment la presència de l'educador/a social en l'article 23, on es fa esment que és agent de l'orientació educativa).

TEXT PRESENTAT

Article 10

Els agents de l'orientació educativa en el centre educatiu

1. Són agents de l'orientació educativa al centre educatiu: els docents, els tutors/es, els cotutors/es, el personal d'atenció educativa, els docents de l'especialitat d'orientació educativa, els coordinadors i coordinadores de coeducació, convivència i benestar de l'alumnat i els equips directius.

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 10

Els agents de l'orientació educativa en el centre educatiu

1. Són agents de l'orientació educativa al centre educatiu: els docents, els tutors/es, els cotutors/es, els educadors/ores socials, el personal d'atenció educativa, els docents de l'especialitat d'orientació educativa, els coordinadors i coordinadores de coeducació, convivència i benestar de l'alumnat i els equips directius.

D. INCORPORAR L'EDUCADOR/A SOCIAL COM A COTUTOR/A EN AQUELLES SITUACIONS QUE DEMANIN LA POSADA EN PRÀCTICA DE LES SEVES COMPETÈNCIES I HABILITATS PROFESSIONALS, JA QUE EN L'ARTICLE 10 DEL PROJECTE DE DECRET ON S'EXPLÍCITEN LES FUNCIONS DE LA PERSONA COTUTORA, S'EVIDENCIA QUE AQUESTES FUNCIONS ENTREN DE PLE DINS LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS DELS EDUCADORS I LES EDUCADORES SOCIALS:

- a) Planificar i desenvolupar la cotutoria, de la qual n'és responsable, des de la perspectiva orientadora acompanyant l'alumne o un petit grup d'alumnes assignats, acompanyant-los en el seu desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
- b) Participar, juntament amb els tutors i la resta de cotutors del mateix cicle o nivell, en la coordinació de les accions d'orientació educativa.
- c) Comunicar-se amb les famílies dels alumnes assignats per fer el seguiment del seu desenvolupament personal, social, acadèmic i professional de manera planificada i en aquelles altres ocasions en què sigui necessari.
- d) Treballar en xarxa amb els serveis educatius i altres agents sociocomunitaris per a l'acompanyament dels alumnes assignats en el seu desenvolupament personal, social, acadèmic i professional, en els moments que sigui necessari.

TEXT PRESENTAT

Article 8

Les accions d'orientació educativa

1. Els centres educatius disposen de dues grans estratègies per concretar i desenvolupar les diferents modalitats i recursos per a l'orientació:

...

b) La tutoria, responsabilitat específica de cada tutor en relació amb el grup i en relació amb cada alumne o alumna amb qui exerceix aquesta funció, esdevenint-ne el seu referent. Aquest tutor esdevé el referent de l'alumnat del grup i també de les seves famílies. La tutoria es concreta en tres modalitats diferents:

– Tutoria de grup, d'un tutor per a tot un grup – classe. Es concreta en l'espai de tutoria inclòs en l'horari lectiu, en altres moments en què el centre ho requereixi, interactuant amb el grup, amb grups petits o individualment.

– La cotutoria: el centre pot assignar la cotutoria a un o una docent diferent del tutor o tutora de grup, que ha d'actuar per assegurar un seguiment més acurat de tots els alumnes, una major personalització, i un acompanyament més proper de l'alumne o alumna o d'un grup reduït d'alumnes, i esdevenir el referent per aquest alumne o alumna i la seva família.

...

ESMENES DE MODIFICACIÓ

Article 8

Les accions d'orientació educativa

...

– La cotutoria: el centre pot assignar la cotutoria a un o una docent diferent del tutor o tutora de grup, **o a un educador o educadora social** que ha d'actuar per assegurar un seguiment més acurat de tots els alumnes, una major personalització, i un acompanyament més proper de l'alumne o alumna o d'un grup reduït d'alumnes, i esdevenir el referent per a aquest alumne o alumna i la seva família.

E. AMPLIAR LES FUNCIONS DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA PER TAL QUE EL DECRET, UNA VEGADA APROVAT, PUGUI IMPLEMENTAR-SE CORRECTAMENT

Les propostes que apareixen en el Projecte de decret demanen que l'administració es plantegi si allò que té legislat o el que apareix en les normatives adreçades al centre educatiu, permet dur a terme el desplegament i la implementació del decret, sobretot en allò que fa referència a la plantilla de professionals educatius dels centres i a l'autonomia organitzativa atorgada als centres educatius.

Un exemple de la revisió que des d'aquesta Administració ja s'ha dut a terme es troba en les Disposicions finals de la proposta de decret: en la disposició primera quan s'exposa la modificació el Decret 155/1994, de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament i que, concretament en el punt c), indica la integració dels educadors i educadores socials en els equips d'acompanyament de l'alumnat.

TEXT PRESENTAT

Article 5 Funcions de l'Administració i dels centres educatius.

1. Correspon a l'Administració educativa:

- a) Garantir que l'orientació educativa sigui una eina promotora de qualitat i equitat educativa.
- b) Concretar un marc referencial i uns criteris reguladors de l'orientació educativa comuns, que s'han de poder ajustar al context i característiques de cada territori i centre.
- c) Proporcionar un model d'orientació educativa, referents i pràctiques orientadores perquè cada centre pugui concretar i desplegar el seu pla d'orientació educativa.
- d) Garantir la formació necessària, en matèria d'orientació educativa, als professionals dels centres i dels serveis educatius que treballen en les etapes educatives no universitàries, obligatòries i post obligatòries.
- e) Garantir els recursos humans i materials necessaris perquè els centres puguin desenvolupar el seu pla d'orientació educativa.
- f) Establir els mecanismes per coordinar l'orientació educativa sobre la base del territori i per afavorir la col·laboració i el treball en xarxa dels centres i serveis educatius del Departament d'Educació i Formació Professional amb altres agents del territori.
- g) Establir els mecanismes per fer el seguiment i l'avaluació per a la millora de l'orientació educativa en el context dels centres, dels territoris i del sistema educatiu.

ESMENES D'ADDICIÓ

Article 5. Funcions de l'Administració i dels centres educatius.

1. Correspon a l'Administració educativa

...

Ab) Revisar l'estructura, la gestió i l'organització atorgada als centres educatius i, en cas necessari, dur a terme els canvis oportuns, perquè pugui garantir-se la implementació del decret pel que fa referència al personal professional del centre, les seves funcions i responsabilitats.

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

Juny 2025

www.ceesc.cat

934 521 008

ceesc@ceesc.cat

